

Красуня

Іван Бунін

З книги "Темні алеї"

Переклад Олександра Грязнова

Чиновник Казенної палати, літній вдівець, одружився з молоденькою красунею, дочкою військового начальника. Він був мовчазний і скромний, а вона знала собі ціну. Він був худорлявий, високий, сухотної статури, носив окуляри кольору йоду, говорив дещо глухувато і, якщо хотів сказати щось голосніше, зривався на фальцет. А вона була невеличка, відмінно і міцно складена, завжди гарно одягнена, дуже уважна і хазяйновита по дому, погляд мала зіркий. Він здавався настільки ж нецікавим у будь-якому відношенні, як більшість губернських чиновників, але й першим шлюбом був жонатий на красуні – і всі тільки руками розводили: за що і чому йшли за нього такі?

І от друга красуня спокійно зненавиділа його семирічного хлопчика від першої, зробивши вигляд, що зовсім не помічає його. Тоді і батько, зі страху перед нею, теж прикинувся, ніби у нього нема і ніколи не було сина. І хлопчик, від природи жвавий, ласкавий, став у їх присутності боятися слово сказати, а там і зовсім причаївся, зробився немов би неіснуючим в домі.

Відразу після весілля його перевели спати із батьківської спальні на диванчик у вітальню, невелику кімнату поруч із їдальнею, обставлену синіми бархатними меблями. Але сон у нього був неспокійний, він щоночі збивав простирадло і ковдру на підлогу. І незабаром красуня сказала покоївці:

— Це неподобство, він весь бархат на дивані зітре. Стелить йому, Настя, на підлозі, на тому матраці, який я звеліла вам сховати у велику скриню покійної барині у коридорі.

І хлопчик, у своїй цілковитій самотності на всьому світі, почав жити зовсім самотійним, зовсім відокремленим від усього дому життям, — нечутним, непомітним, однаковим з дня на день: покірно сидить собі в куточку вітальні, малює на грифельній дошці будиночки або читає по складах усе одну й ту саму книжечку з картинками, куплену ще при покійній мамі, дивиться у вікна... Спить він на підлозі між диваном і діжкою з пальмою. Він сам стелить собі постельку ввечері і сам старанно збирає, згортає її вранці і відносить у коридор в мамину скриню. Там сховане і все інше його добро.

23.9.40